Załącznik nr I – Szczegółowe warunki realizacji przedsięwzięć dla Działania 08.04 Rozwój szkolnictwa branżowego

Spis treści

Rozdział I 2
Ogólne warunki dotyczące realizacji typów projektów 2
Rozdział II 4
Zasady dotyczące realizacji typu projektu nr 1 – Organizacja staży uczniowskich we współpracy z pracodawcami (dla techników i szkół branżowych I stopnia) z zachowaniem najwyższych standardów jakości w celu uzyskania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy w zawodzie 4
Rozdział III 8
Zasady dotyczące realizacji typu projektu nr 2 – Organizacja staży lub praktyk zawodowych we współpracy z pracodawcami (innych niż staże uczniowskie) 8
Rozdział IV 10
Zasady dotyczące realizacji typu projektu nr 3 – Wsparcie uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe we współpracy z pracodawcami m. in. poprzez kwalifikacyjne kursy zawodowe, zajęcia dodatkowe ukierunkowane na rozwijanie umiejętności podstawowych i przekrojowych, działania dwujęzyczne, edukację ekologiczną, zajęcia w ramach działań antydyskryminacyjnych, zajęcia psychologiczno-pedagogiczne, doradztwo zawodowe, wsparcie w zakresie edukacji włączającej (upowszechnianie modelu np. przestrzeń dostępnej szkoły lub wspieranie procesu transformacji szkolnictwa specjalnego) 10
Rozdział V 13
Zasady dotyczące realizacji typu projektu nr 4 – Podnoszenie kompetencji nauczycieli m.in: w zakresie zapobiegania przemocy, wsparcia dla uczniów zagrożonych przedwczesnym opuszczeniem systemu edukacji 13
Rozdział VI 14
Stawka jednostkowa stażu uczniowskiego 14

Rozdział I

Ogólne warunki dotyczące realizacji typów projektów

1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach projektu muszą być zgodne z postanowieniami diagnozy placówek prowadzących kształcenie zawodowe objętych wsparciem (weryfikowane zgodnie z kryterium dostępu nr 1).
2. Wnioskodawca, który w ramach projektu zaplanuje wsparcie w zakresie cyfryzacji danej szkoły lub placówki w celu rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli, musi obowiązkowo przeprowadzić ankietę wykorzystując narzędzie SELFIE – dostępne pod adresem strony internetowej – link do strony: tutaj.

   Wnioski z ankiety w SELFIE muszą się znaleźć w opisie diagnozy placówek prowadzących kształcenie zawodowe objętych wsparciem. Należy odpowiednio wcześniej zaplanować przeprowadzenie ankiety w SELFIE, gdyż Wnioskodawca musi odczekać na otrzymanie wyników badania.
3. Wnioskodawca musi zaplanować w projekcie doradztwo zawodowe (weryfikowane zgodnie z kryterium dostępu nr 4). Działania w tym zakresie muszą być wolne od stereotypów płciowych w wyborze ścieżek edukacyjnych i zawodowych, a także wspierać przełamywanie tych stereotypów.
4. Maksymalny okres realizacji projektu to 24 miesiące[1] (weryfikowane zgodnie z kryterium dostępu nr 6).
5. Przedsięwzięcia realizowane w projekcie nie mogą powielać działań możliwych do realizacji z udziałem funduszy rozdzielanych na poziomie krajowym (zarówno ze środków EFS+, jak i źródeł krajowych), w szczególności w zakresie rozwoju kompetencji nauczycieli. Przed złożeniem wniosku, w celu niepowielania działań, Wnioskodawca powinien monitorować strony internetowe programów Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS), Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), strony Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz Instytutu Badań Edukacyjnych.
6. Wsparcie w zakresie uzyskiwania kwalifikacji lub kompetencji dotyczy wyłącznie:

   1) w przypadku **kwalifikacji** potwierdzonych przez instytucję uprawnioną do certyfikowania:

      a) kwalifikacji wpisanych (i o statusie: funkcjonujące) do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji (zwanego dalej „ZRK”), a tym samym włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK),

[1] IZ w uzasadnionych przypadkach, na etapie realizacji projektu, dopuszcza możliwość odstępstwa w zakresie przedmiotowego kryterium przez wydłużenie terminu realizacji projektu.

b) kwalifikacji nadawanych w systemie oświaty i szkolnictwa wyższego, nadawanych przez organy władz publicznych, instytutów badawczych, samorządów zawodowych lub gospodarczych i nadawanych przez podmioty międzynarodowe (wszystkie wymienione kwalifikacje zostały opisane są w pkt 2 załącznika nr 2 do *Wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027 – Podstawowe informacje dotyczące uzyskiwania kwalifikacji w ramach projektów współfinansowanych z EFS+ oraz FST);*

UWAGA! W ramach naboru nie jest dopuszczona możliwość certyfikowania kwalifikacji innych niż określone w ust. 6 pkt 1.

2) w przypadku **kompetencji** (gdy forma wsparcia w odniesieniu do konkretnej osoby nie uwzględnia procesu certyfikowania), uczestnik projektu objęty wsparciem musi pozytywnie przejść proces walidacji.

Potwierdzenie uzyskania kompetencji musi uwzględniać 4 etapy opisane w załączniku nr 2 do *Wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027 – Podstawowe informacje dotyczące uzyskiwania kwalifikacji w ramach projektów współfinansowanych z EFS+ oraz FST* oraz w definicji wskaźnika rezultatu. Wsparcie w zakresie nabycia kompetencji Wnioskodawca przypisuje we wskaźnikach rezultatu dot. zdobywania kwalifikacji (zgodnie z szerszym rozumieniem pojęcia kwalifikacja przyjętym przez Komisję Europejską).

7. Wszystkie działania podnoszące kompetencje kluczowe (czyli umiejętności podstawowe i przekrojowe) uczestników projektu muszą być zgodne z postanowieniami Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (zwanej dalej „ZSU") – (adresy stron internetowych: link do części ogólnej i link do części szczegółowej).

   W przypadku wspierania kompetencji cyfrowych, Wnioskodawca w ramach projektu musi wykorzystywać standard kompetencji cyfrowych na podstawie aktualnej na dzień ogłoszenia naboru wersji ramy „DigComp" – (link do aktualnej wersji ramy DigComp – tutaj).

8. W przypadku tworzenia materiałów (w tym e-materiałów), aplikacji lub narzędzi informatycznych w ramach projektu, nie mogą one powielać już istniejących i planowanych do stworzenia na poziomie krajowym materiałów, aplikacji i narzędzi. Jeżeli Wnioskodawca zdecyduje się wypracować w swoim projekcie e-materiały, muszą one spełniać standardy techniczne Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej (aktualne na dzień ogłoszenia naboru), tak aby była możliwość ich publikacji na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej.

9. Zakup sprzętu nie może stanowić jedynego lub głównego celu projektu, musi wynikać bezpośrednio ze zdiagnozowanych potrzeb i być niezbędny do osiągnięcia celu projektu.

10. W ramach wyrównywania szans edukacyjnych uczniów z wszystkich obszarów regionu (w tym rodzin o niskim statusie społeczno-ekonomicznym) wszelkie wsparcie w projekcie powinno być prowadzone bez stygmatyzacji (np. działania projektowe powinny być kierowane do całych klas lub szkół, a nie do pojedynczych uczniów).
11. Uregulowanie stosunku pracy z nauczycielami w związku z realizacją zadań projektowych musi przebiegać zgodnie z prawem powszechnie obowiązującym.
12. Planując realizację działań należy pamiętać, że niedozwolone jest podwójne finansowanie wydatków.
13. Z uwagi na brak komponentu ponadnarodowego w zakresie EFS+, należy pamiętać, że nie ma możliwości realizacji działań poza granicami Polski.
14. Rekomenduje się aby realizacja projektu rozpoczęła się nie wcześniej niż od **01.07.2026 r.**
15. Szczegółowe wymogi dotyczące realizacji poszczególnych typów projektu zostaną zweryfikowane na etapie oceny wniosku.

Rozdział II

Zasady dotyczące realizacji typu projektu nr 1 – Organizacja staży uczniowskich we współpracy z pracodawcami (dla techników i szkół branżowych I stopnia) z zachowaniem najwyższych standardów jakości w celu uzyskania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy w zawodzie

1. Wnioskodawca obowiązkowo musi realizować staże uczniowskie (dla minimum 60% uczniów objętych wsparciem w projekcie – weryfikowane zgodnie z kryterium dostępu nr 2) i rozliczać je z wykorzystaniem stawki jednostkowej (weryfikowane zgodnie z kryterium dostępu nr 5) opisanej w Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz w niniejszym dokumencie (rozdział VI – Stawka jednostkowa stażu uczniowskiego).
2. Wnioskodawca realizuje staże uczniowskie dla uczniów technikum lub szkoły branżowej I stopnia w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe. Ww. ustawa określa zasady organizacji staży uczniowskich.
3. Staże uczniowskie muszą być realizowane z zachowaniem najwyższych standardów jakości, na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, tak aby ułatwiały uzyskanie doświadczenia i nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy w zawodzie.
4. Staże uczniowskie są monitorowane za pomocą wskaźnika zdefiniowanego w LWK 2021 dla EFS+ tj. „Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich (jednostka miary:

osoby)", którego wartość docelowa jest określana we wniosku o dofinansowanie projektu.

Wskaźnik własny, rozliczający stawkę jednostkową tj. „Liczba zrealizowanych godzin stażu uczniowskiego (jednostka miary: osobogodziny)" jest również określany we wniosku o dofinansowanie projektu.

5. Zgodnie z art. 121a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe:
   1) w celu ułatwienia uzyskiwania doświadczenia i nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy w zawodzie, w którym kształcą się uczniowie technikum i uczniowie branżowej szkoły I stopnia niebędący młodocianymi pracownikami mogą w okresie nauki odbywać staż w rzeczywistych warunkach pracy, zwany dalej „stażem uczniowskim";
   2) w trakcie stażu uczniowskiego uczeń realizuje wszystkie albo wybrane treści programu nauczania zawodu w zakresie praktycznej nauki zawodu realizowanego w szkole, do której uczęszcza, lub treści nauczania związane z nauczanym zawodem nieobjęte tym programem;
   3) osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zwane dalej „podmiotem przyjmującym na staż uczniowski", zawiera, w formie pisemnej, umowę o staż uczniowski z uczniem albo rodzicami niepełnoletniego ucznia; w przypadku staży uczniowskich realizowanych w ramach projektów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej stroną umowy o staż uczniowski może być również podmiot realizujący projekt, ponoszący wydatki związane ze stażem uczniowskim;
   4) dyrektor szkoły może zwolnić ucznia, który odbył staż uczniowski, z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w całości lub w części;
   5) podmiot przyjmujący na staż uczniowski i dyrektor szkoły, w uzgodnieniu z uczniem albo rodzicem niepełnoletniego ucznia, ustalają zakres treści nauczania, o których mowa w pkt 2, oraz dobowy i tygodniowy wymiar czasu odbywania stażu uczniowskiego; ustalając zakres treści nauczania wskazuje się, w jakim zakresie uczeń po zrealizowaniu tych treści zostanie zwolniony z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu; ustalenia te stanowią załącznik do umowy o staż uczniowski.
   6) uczeń odbywający staż uczniowski otrzymuje miesięczne świadczenie pieniężne, chyba że strony umowy o staż uczniowski postanowią, że staż jest odbywany nieodpłatnie[2];

[2] **Uwaga –** w ramach naboru, dla ucznia odbywającego staż uczniowski, świadczenie pieniężne jest obowiązkowe i jest wypłacane zgodnie z postanowieniami Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027.

7) wysokość miesięcznego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w pkt 6, nie może przekraczać wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773);

8) staż uczniowski może odbywać się również w okresie ferii letnich lub zimowych.

9) do stażu uczniowskiego nie mają zastosowania przepisy prawa pracy, z wyjątkiem przepisów art. 18^{3a}–18^{3e}, art. 131 § 1, art. 132 § 1, art. 133 § 1, art. 134, art. 1517, art. 204 i art. 232 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, z zastrzeżeniem postanowień pkt 12-14;

10) dobowy wymiar godzin stażu uczniowskiego uczniów w wieku do lat 16 nie może przekraczać 6 godzin, a uczniów w wieku powyżej 16 lat – 8 godzin; w uzasadnionych przypadkach wynikających ze specyfiki funkcjonowania ucznia niepełnosprawnego w wieku powyżej 16 lat, dopuszcza się możliwość obniżenia dobowego wymiaru godzin stażu uczniowskiego do 7 godzin;

11) dobowy łączny wymiar zajęć edukacyjnych realizowanych przez ucznia w szkole i stażu uczniowskiego nie może przekraczać 8 godzin, a tygodniowy łączny wymiar zajęć edukacyjnych realizowanych przez ucznia w szkole i stażu uczniowskiego – 40 godzin;

12) w szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość przedłużenia dobowego wymiaru godzin stażu uczniowskiego dla uczniów w wieku powyżej 18 lat, nie dłużej jednak niż do 12 godzin; przedłużenie dobowego wymiaru godzin jest możliwe wyłącznie u podmiotów przyjmujących na staż uczniowski, u których przedłużony dobowy wymiar czasu pracy wynika z rodzaju pracy lub jej organizacji;

13) staż uczniowski może być organizowany w systemie zmianowym, z tym że w przypadku uczniów w wieku poniżej 18 lat nie może wypadać w porze nocnej;

14) w przypadku ucznia niepełnosprawnego odbywającego staż uczniowski postanowienia pkt 12 i 13 stosuje się wyłącznie za zgodą lekarza sprawującego opiekę nad tym uczniem;

15) umowa o staż uczniowski określa w szczególności:
   a) strony umowy,
   b) miejsce odbywania stażu uczniowskiego,
   c) nazwę i adres szkoły, do której uczęszcza uczeń odbywający staż uczniowski,
   d) zawód, w zakresie którego będzie odbywany staż uczniowski,
   e) okres odbywania stażu uczniowskiego, a w przypadku staży uczniowskich realizowanych w ramach projektów finansowanych ze środków

pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – również dobowy, tygodniowy i łączny wymiar czasu odbywania stażu uczniowskiego,

f) wysokość świadczenia pieniężnego, o którym mowa w pkt 7, w przypadku odpłatnego stażu uczniowskiego;

16) umowa o staż uczniowski nie może dotyczyć pracy szczególnie niebezpiecznej w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 237^{15} ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy;

17) umowa o staż uczniowski nie może być zawarta na okres dłuższy niż okres nauki w technikum albo branżowej szkole I stopnia;

18) umowa o staż uczniowski może być rozwiązana, na piśmie, przez każdą ze stron z zachowaniem 14-dniowego okresu wypowiedzenia;

19) jeżeli uczeń przestał być uczniem szkoły przed końcem obowiązywania umowy dyrektor szkoły powiadamia o tym podmiot, który przyjął ucznia na staż uczniowski, a umowa o staż uczniowski wygasa;

20) podmiot przyjmujący na staż uczniowski lub uczeń albo rodzice niepełnoletniego ucznia niezwłocznie zawiadamiają dyrektora szkoły o wypowiedzeniu umowy o staż uczniowski oraz przyczynie wypowiedzenia;

21) w czasie odbywania stażu uczniowskiego opiekę nad uczniem sprawuje wyznaczony przez podmiot przyjmujący na staż uczniowski opiekun stażu uczniowskiego;

22) opiekunem stażu uczniowskiego może być osoba spełniająca warunek określony w art. 120 ust. 3a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe; spełnienie tego warunku jest potwierdzane oświadczeniem opiekuna stażu uczniowskiego;

23) podmiot przyjmujący na staż uczniowski zapewnia uczniowi stanowisko pracy wyposażone w niezbędne urządzenia, sprzęt, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną, uwzględniające wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy, a także bezpieczne i higieniczne warunki odbywania stażu uczniowskiego na zasadach dotyczących pracowników określonych w odrębnych przepisach, w tym w zależności od rodzaju zagrożeń związanych z odbywaniem tego stażu – odpowiednie środki ochrony indywidualnej;

ponadto podmiot ten zapewnia w szczególności:

a) pomieszczenia do przechowywania odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej,

b) dostęp do urządzeń higieniczno-sanitarnych oraz pomieszczeń socjalno-bytowych,

c) dietę na zasadach uzgodnionych z armatorem – w przypadku uczniów odbywającym staż uczniowski na statkach morskich i śródlądowych,

d) świadczenia na zasadach określonych dla załóg statków – w przypadku uczniów odbywających staż uczniowski na statkach morskich i śródlądowych, wyokrętowanych ze statku za granicą wskutek wypadku lub choroby;

24) podmiot przyjmujący na staż uczniowski jest obowiązany wystawić na piśmie zaświadczenie o odbyciu stażu uczniowskiego, które określa w szczególności okres odbytego stażu uczniowskiego, rodzaj realizowanych zadań i umiejętności nabyte w czasie odbywania stażu uczniowskiego;

25) okres odbytego stażu uczniowskiego, na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w pkt 24, zalicza się do okresu zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze;

26) minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia wzór zaświadczenia, o którym mowa w pkt 24, uwzględniając konieczność prawidłowego udokumentowania okresu odbytego stażu uczniowskiego zaliczanego do okresu zatrudnienia.

Rozdział III

Zasady dotyczące realizacji typu projektu nr 2 – Organizacja staży lub praktyk zawodowych we współpracy z pracodawcami (innych niż staże uczniowskie)

1. Wnioskodawca obowiązkowo musi realizować staże lub praktyki zawodowe inne niż staże uczniowskie (dla minimum 60% uczniów objętych wsparciem w projekcie – weryfikowane zgodnie z kryterium dostępu nr 3), z zachowaniem standardów jakości, zdefiniowanych w zaleceniu Rady z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego (Dz. Urz. UE C 153 z 02.05.2018, str. 1) – część dotycząca „Kryteria dotyczące warunków uczenia się i warunków pracy”.

   Zgodnie z ww. zaleceniami, Wnioskodawca, który zaplanował realizację staży innych niż uczniowskie ma obowiązek zachować poniższe standardy:

   1) „Umowa w formie pisemnej”

      Przed rozpoczęciem przygotowania zawodowego powinna zostać zawarta pisemna umowa definiująca prawa i obowiązki ucznia zawodu, pracodawcy, a w stosownych przypadkach, instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego, w zakresie warunków uczenia się i warunków pracy;

   2) „Efekty uczenia się”

      Pracodawcy i instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego oraz, w stosownych przypadkach, związki zawodowe, powinni uzgodnić zapewnienie zestawu kompleksowych efektów uczenia się określonych zgodnie z ustawodawstwem krajowym. Należy zadbać o równowagę między umiejętnościami związanymi z danym stanowiskiem, wiedzą i kompetencjami

kluczowymi dla uczenia się przez całe życie, wspierając zarówno rozwój osobisty uczniów zawodu, jak i możliwości ich rozwoju zawodowego przez całe życie, tak by mogli dostosowywać się do zmieniających się modeli kariery zawodowej;

3) „Wsparcie pedagogiczne”

Wewnątrz przedsiębiorstw powinni zostać wyznaczeni szkoleniowcy, których zadaniem powinna być ścisła współpraca z instytucjami kształcenia i szkolenia zawodowego i nauczycielami, tak aby dostarczać wsparcia uczniom zawodu oraz zapewniać wzajemne i regularne przekazywanie informacji zwrotnych. Nauczyciele, szkoleniowcy i mentorzy, zwłaszcza w mikroprzedsiębiorstwach oraz małych i średnich przedsiębiorstwach, powinni otrzymywać wsparcie w zakresie podnoszenia swoich umiejętności, wiedzy i kompetencji, tak by mogli szkolić uczniów zawodu zgodnie z najnowszymi metodami nauczania i szkolenia oraz potrzebami rynku pracy;

4) „Komponent dotyczący miejsca pracy”

Znaczna część przygotowania zawodowego, czyli co najmniej połowa, powinna odbywać się w miejscu pracy, a tam gdzie to możliwe część tego komponentu powinna być możliwa do zrealizowania za granicą. Przy uwzględnieniu różnorodności systemów krajowych celem jest stopniowe uzyskiwanie takiego udziału uczenia się opartego na pracy w ramach przygotowania zawodowego;

5) „Wynagrodzenie pieniężne lub inny rodzaj wynagrodzenia”

Uczniowie zawodu powinni otrzymywać wynagrodzenie pieniężne lub inny rodzaj wynagrodzenia, zgodnie z wymogami krajowymi lub sektorowymi bądź układami zbiorowymi, gdy takie istnieją, i z uwzględnieniem uzgodnień dotyczących podziału kosztów między pracodawcami i władzami publicznymi;

6) „Ochrona socjalna”

Uczniowie zawodu powinni być uprawnieni do ochrony socjalnej, w tym do niezbędnego ubezpieczenia zgodnie z ustawodawstwem krajowym;

7) „Warunki pracy, warunki zdrowia i bezpieczeństwa”

W przyjmującym miejscu pracy powinny być spełnione odpowiednie zasady i przepisy dotyczące warunków pracy, w szczególności w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa.

2. Przedmiotowe staże lub praktyki zawodowe kierowane są do uczniów szkół branżowych II stopnia, młodocianych pracowników szkół branżowych I stopnia oraz słuchaczy szkół policealnych. Staże lub praktyki zawodowe inne niż staże uczniowskie nie dotyczą uczniów technikum i uczniów branżowej szkoły I stopnia niebędących młodocianymi pracownikami.

3. Staże lub praktyki zawodowe inne niż staże uczniowskie są realizowane tak, aby ułatwiały uzyskanie doświadczenia i nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy w zawodzie i rozliczane są po faktycznie poniesionych kosztach.

Rozdział IV

Zasady dotyczące realizacji typu projektu nr 3 – Wsparcie uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe we współpracy z pracodawcami m.in. poprzez kwalifikacyjne kursy zawodowe, zajęcia dodatkowe ukierunkowane na rozwijanie umiejętności podstawowych i przekrojowych, działania dwujęzyczne, edukację ekologiczną, zajęcia w ramach działań antydyskryminacyjnych, zajęcia psychologiczno-pedagogiczne, doradztwo zawodowe, wsparcie w zakresie edukacji włączającej (upowszechnianie modelu np. przestrzeń dostępnej szkoły lub wspieranie procesu transformacji szkolnictwa specjalnego)

1. Typ projektu nr 3 może być realizowany wyłącznie w połączeniu z typem projektu nr 1 lub nr 2.
2. W ramach typu projektu nr 3 mogą być realizowane następujące działania:
   1) zajęcia rozwijające umiejętności podstawowe[3] i przekrojowe[4] niezbędne na rynku pracy;
   2) kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy umiejętności zawodowych, szkolenia dla uczniów;
   3) zajęcia przygotowujące uczniów do uzyskania dodatkowych umiejętności zawodowych, o których mowa w przepisach w sprawie podstaw programowych oraz kwalifikacji rynkowych ujętych w ZRK;
   4) działania związane z rozwojem zawodów, powiązanych z zielonymi miejscami pracy oraz działania promujące ekologiczne ścieżki edukacyjne w zawodach związanych z zieloną transformacją;
   5) zajęcia z zakresu kształtowania postaw antydyskryminacyjnych;

[3] Zgodnie z ZSU przez umiejętności podstawowe należy rozumieć umiejętności rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, matematyczne i w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii.

[4] Zgodnie z ZSU przez umiejętności przekrojowe należy rozumieć umiejętności:
1) cyfrowe;
2) osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się;
3) obywatelskie;
4) w zakresie przedsiębiorczości;
5) w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej;
6) w zakresie myślenia krytycznego i kompleksowego rozwiązywania problemów;
7) w zakresie pracy zespołowej,
8) w zakresie zdolności adaptacji do nowych warunków,
9) przywódcze;
10) związane z wielokulturowością;
11) związane z kreatywnością i innowacyjnością.

6) wdrażanie w ramach projektu rozwiązań wypracowanych we wzorcowym modelu kształcenia praktycznego (WMKP) polepszających współpracę szkół z instytucjami z otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami/przedsiębiorcami.

   Innowacyjność WMKP polega na obligatoryjnym przeniesieniu 40% godzin zajęć praktycznych w zakresie kształcenia zawodowego z techników do pracodawców oraz na fakultatywnym przeniesieniu 10% godzin zajęć praktycznych z techników do Centrów Kształcenia Zawodowego (CKZ). Szczegółowe informacje na temat WMKP udostępnione są w raporcie upowszechniającym w ramach projektu „Innowacyjna edukacja – nowe możliwości zawodowe" współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków EFS w ramach PO WER – (adres strony internetowej z raportem upowszechniającym wzorcowy model kształcenia praktycznego, zwanym również w dokumencie Modelem. Link – tutaj);

7) wsparcie w ramach edukacji włączającej;

   Proces transformacji szkolnictwa specjalnego ma służyć przejściu uczniów ze szkół specjalnych do szkół ogólnodostępnych.

   Edukacja włączająca powinna być rozumiana jako wspólne kształcenie i wychowywanie wszystkich uczniów, z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, umożliwiające im rozwój, postępy w nauce, uczestnictwo i włączenie społeczne.

   Działania w zakresie edukacji włączającej powinny dotyczyć przede wszystkim grup, które najbardziej potrzebują wsparcia. Projekty dotyczące edukacji włączającej powinny stosować zasady projektowania uniwersalnego w nauczaniu (ULD – universal learning design)[5]. Projektowanie uniwersalne to model edukacji, w którym w oparciu o wyniki badań psychologicznych, pedagogicznych i neurobiologicznych proponuje się rozwijanie elastycznego środowiska uczenia się, odpowiadającego specjalnym potrzebom edukacyjnym różnych grup uczniów.

   W ogólnodostępnych szkołach/placówkach muszą być utworzone takie warunki, aby uczniowie z niepełnosprawnościami mieli w nich jak najlepsze możliwości rozwoju i realizacji swojego potencjału. Ważne jest zwiększanie dostępności procesu kształcenia, tak aby jak najlepiej przygotować każdego ucznia do samodzielności w dorosłym życiu, w tym w szczególności zapewnienie im możliwości zdobycia kwalifikacji zawodowych i umiejętności pozwalających na zatrudnienie.

   Zadaniem nauczycieli powinno być tworzenie właściwego klimatu w szkole i budowanie relacji, organizowanie odpowiedniego wsparcia uwzględniającego

[5] Przykład zastosowania ULD wskazano w publikacji: Domagała-Zyśk E. (2015) „Projektowanie uniwersalne w edukacji osób z wadą słuchu" W: M. Nowak, E. Stoch, B. Borowska (red.) „Z problematyki teatrologii i pedagogiki", Lublin: Wydawnictwo KUL, 553-568.

indywidualne potrzeby uczniów, elastycznego podejścia do nauczania w zakresie programu i metod pracy, zmiany w ocenianiu postępów ucznia w kierunku motywacji i wspierania jego rozwoju oraz budowaniu partnerskich relacji z rodzicami.

Możliwy jest udział specjalistów w szkole/placówce (np. psychologa, logopedy, terapeuty pedagogicznego, rehabilitanta, surdopedagoga, tyflopedagoga, oligofrenopedagoga), którzy byliby stałymi doradcami nauczycieli, uczniów i rodziców, dzielącymi się wiedzą i umiejętnościami organizacyjnymi i społecznymi ułatwiającymi akceptację i adaptację niepełnosprawności ucznia, dokonującymi pełnej diagnozy funkcjonalnej i interakcyjnej ucznia oraz motywującymi nauczycieli do samodzielnego twórczego działania.

Możliwe jest dostosowanie sprzętów i pomieszczeń do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, zapewnienie wyposażenia w odpowiednie do niepełnosprawności pomoce dydaktyczne, pomieszczenia do zajęć (rewalidacja, logopedia), uwzględnianie specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, sprzęt do rewalidacji i rehabilitacji.

Przykładowe przedsięwzięcia dla edukacji włączającej: wsparcie uczniów, w tym poprzez zapewnienie usług asystenckich, wsparcie dla kadry oświatowej danej placówki w zakresie podnoszenia jakości edukacji włączającej, w tym stosowania projektowania uniwersalnego i racjonalnych dostosowań w edukacji, wspieranie działań, które integrowałyby uczniów ze szkół specjalnych z uczniami z placówek ogólnodostępnych, działania świadomościowe skierowane do rodziców i uczniów wyjaśniające ideę i zakres edukacji włączającej (zarówno do rodziców uczniów z niepełnosprawnościami, jak i pozostałych rodziców i uczniów), działania związane z wykorzystaniem wiedzy i umiejętności specjalistów z placówek specjalnych do wspierania kadr placówek ogólnodostępnych, tak by podnosić jakość edukacji włączającej i zapewniać wsparcie jak najbliżej miejsca zamieszkania.

Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027, możliwe jest zastosowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień, w tym np. zatrudnienie asystenta ucznia, dostosowania posiłków z uwzględnieniem specyficznych potrzeb żywieniowych, zakup pomocy dydaktycznych lub wyposażenia adekwatnych do specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, w oparciu o indywidualnie przeprowadzoną diagnozę potrzeb ucznia.

8) zajęcia psychologiczno-pedagogiczne, zajęcia społeczno-wychowawcze (np. w zakresie przeciwdziałania przemocy czy zaburzeniom psychicznym);

9) zajęcia specjalistyczne, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798) tj. korekcyjno-kompensacyjne,

logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym;

10) działania z zakresu nauczania dwujęzycznego;

11) wsparcie cyfryzacji danej szkoły w zakresie organizacyjnym lub procesowym oraz w zakresie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów;

12) zakup pomocy dydaktycznych i doposażenie w sprzęt niezbędny tylko do realizacji projektu.

Rozdział V

Zasady dotyczące realizacji typu projektu nr 4 – Podnoszenie kompetencji nauczycieli m.in: w zakresie zapobiegania przemocy, wsparcia dla uczniów zagrożonych przedwczesnym opuszczeniem systemu edukacji

1. Typ projektu nr 4 może być realizowany wyłącznie w połączeniu z typem projektu nr 1 lub nr 2.
2. W ramach typu projektu nr 4 mogą być realizowane następujące działania w projekcie:

   1) kwalifikacyjne kursy zawodowe/szkolenia dla nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodów;

   Uwaga – dla osób dorosłych (niebędących uczniami lub nauczycielami) kwalifikacyjne kursy zawodowe lub inne formy pozaszkolne muszą wynikać bezpośrednio z potrzeb lokalnego/regionalnego rynku pracy. Mogą być one przeprowadzone jedynie, gdy nie ma możliwości ich realizacji w ramach podmiotowego systemu finansowania (jeżeli dany kurs/szkolenie jest możliwe do przeprowadzenia za pomocą Bazy Usług Rozwojowych, Wnioskodawca w ramach naboru nie może go przeprowadzić poza BUR).

   Wnioskodawca, w przypadku objęcia wsparciem szkoleniowym osób dorosłych niebędących uczniami lub nauczycielami zapewnia w procesie rekrutacji pierwszeństwo dla osób z grup w niekorzystnej sytuacji. Uczestnicy takich form kształcenia, przed ich rozpoczęciem, otrzymają wsparcie doradcze uwzględniające analizę ich potrzeb rozwojowych, np. przy wykorzystaniu modelu Bilansu Kompetencji, a także będą zachęcani do założenia „Mojego portfolio” lub konta na Europass w celu dokumentowania i gromadzenia informacji na temat posiadanych umiejętności, kompetencji i kwalifikacji;

   2) rozwijanie umiejętności niezbędnych do właściwego przygotowania kadr uczących w miejscu pracy (instruktorów, opiekunów praktyk);

   3) szkolenia z zakresu umiejętności cyfrowych i zielonych kompetencji;

   4) studia podyplomowe;

5) szkolenia z zakresu przeciwdziałania przedwczesnemu opuszczaniu przez uczniów systemu edukacji;
6) szkolenia z zakresu pracy z uczniami z niepełnosprawnością oraz uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
7) szkolenia z zakresu niedyskryminacji, zapobiegania przemocy i zaburzeniom psychicznym;
8) podnoszenie kwalifikacji nauczycieli będących doradcami zawodowymi, realizującymi zadania z zakresu doradztwa zawodowego w placówkach systemu oświaty;
9) szkolenia dla nauczycieli związane z tematami przeciwdziałania stereotypom płciowym, niedyskryminacji oraz wyboru ścieżek edukacyjnych dla uczniów, w tym dotyczące wsparcia wyboru dziewcząt w zakresie STEM[6];
10) wsparcie szkoleniowe i doradcze dla nauczycieli niebędących doradcami zawodowymi w realizacji treści z zakresu doradztwa zawodowego.

Rozdział VI

Stawka jednostkowa stażu uczniowskiego

1. Stawka jednostkowa dotyczy stażu uczniowskiego, który opisany jest w Rozdziale II niniejszego dokumentu i podrozdziale 6.3 pkt 6 lit. a Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027.
2. Z zastrzeżeniem ust. 8, stawka jednostkowa dotyczy prowadzenia 1 godziny stażu dla 1 ucznia i wynosi:
   33,23 PLN.

   Podmiot przyjmujący na staż uczniowski zapewnia uczniowi stanowisko pracy wyposażone w niezbędne urządzenia, sprzęt, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną, uwzględniające wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy, a także bezpieczne i higieniczne warunki odbywania stażu uczniowskiego na zasadach dotyczących pracowników, określonych w odrębnych przepisach, w tym w zależności od rodzaju zagrożeń związanych z odbywaniem stażu uczniowskiego – odpowiednie środki ochrony indywidualnej.

   Stanowisko powinno być przygotowane w momencie rozpoczęcia stażu. Przed rozpoczęciem stażu uczniowskiego, z wykorzystaniem urządzeń, sprzętu i narzędzi, uczniów zaznajamia się z zasadami i metodami pracy zapewniającymi bezpieczeństwo i higienę pracy przy wykonywaniu czynności na danym stanowisku.

[6] STEM – interdyscyplinarne podejście do nauk technicznych łączące kształcenie w czterech dyscyplinach: nauki, technologii, inżynierii i matematyki.

3. Stawka jednostkowa obejmuje wszystkie niezbędne koszty związane z organizacją i prowadzeniem stażu uczniowskiego, tj. koszty:
   1) świadczenia pieniężnego (wraz z należnymi pochodnymi – o ile są wymagane zgodnie z przepisami krajowymi) dla ucznia odbywającego staż uczniowski (stypendium) w wysokości 80% minimalnej stawki godzinowej za pracę;
   2) zakupu niezbędnych materiałów i narzędzi zużywalnych niezbędnych uczniowi do odbycia stażu uczniowskiego;
   3) szkolenia BHP przed rozpoczęciem stażu uczniowskiego;
   4) badań lekarskich przed rozpoczęciem stażu uczniowskiego (o ile są wymagane);
   5) wynagrodzenia opiekuna stażysty podczas odbywania stażu uczniowskiego;
   6) wyżywienia podczas stażu uczniowskiego (o ile zasadne);
   7) noclegów i opieki nad stażystami w bursie itp. (o ile zasadne);
   8) dojazdów do/z miejsca odbywania stażu uczniowskiego;
   9) zakupu dzienniczków i innych materiałów niezbędnych do przeprowadzenia stażu uczniowskiego;
   10) ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków uczestników stażu.
4. Wnioskodawca zapewnia, że w ramach staży uczniowskich rozliczanych stawką jednostkową, stażyście wypłacane jest świadczenie pieniężne w wysokości 80% minimalnej stawki godzinowej za pracę.
5. Rozliczeniu stawki jednostkowej służy wskaźnik produktu liczba zrealizowanych godzin stażu uczniowskiego (osobogodziny), który mierzy liczbę godzin zegarowych stażu uczniowskiego zrealizowanego przez jednego uczestnika projektu. Okresem rozliczeniowym jest miesiąc, tzn. wskaźnik mierzony jest na koniec każdego miesiąca na podstawie list obecności lub wydruków z systemu elektronicznego potwierdzającego obecność stażysty na stażu uczniowskim u pracodawcy w danym miesiącu. Lista obecności lub wydruk z systemu elektronicznego potwierdzające obecność stażysty na stażu uczniowskim u pracodawcy muszą zawierać informację nt. liczby godzin stażu w każdym dniu odbywania stażu uczniowskiego.
6. Kwalifikowalność każdego stażu uczniowskiego jest potwierdzana na etapie weryfikacji wniosku o płatność następującymi dokumentami źródłowymi:
   1) kopiami podpisanych przez podmiot przyjmujący na staż uczniowski list obecności stażysty lub wydruków z systemu elektronicznego potwierdzających obecności stażysty na stażu uczniowskim u pracodawcy podpisanych przez podmiot przyjmujący na staż uczniowski, zawierających informację nt. liczby godzin stażu w każdym dniu odbywania stażu;
   2) umową stażową wskazującą na dobowy oraz łączny wymiar stażu uczniowskiego.

Dla rozliczenia stawki jednostkowej we wniosku o płatność nie są wymagane inne niż wymienione powyżej dokumenty źródłowe. Beneficjent, poza dokumentacją składaną na etapie weryfikacji wniosku o płatność, jest zobowiązany do gromadzenia dokumentacji związanej z organizowanym stażem uczniowskim, w tym potwierdzającej zgodność z prawem i wymogami określonymi w umowie o dofinansowanie. Beneficjent jest zobowiązany do gromadzenia, przechowywania i udostępniania podczas kontroli oraz wizyt monitoringowych 100% tych dokumentów.

7. Indeksację stawki jednostkowej każdego roku przeprowadza minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w oparciu o przepisy rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w roku następnym. Mechanizm indeksacji stawek jednostkowych opiera się na danych dotyczących:
   1) wysokości minimalnej stawki godzinowej za pracę;
   2) udziału pozostałych kosztów związanych z organizacją i przeprowadzeniem stażu uczniowskiego.

   W przypadku zmiany minimalnej stawki godzinowej za pracę, za podstawę wyliczenia zindeksowanej stawki przyjmuje się 80% wartości zmienionej minimalnej stawki godzinowej za pracę. Wartość ta jest powiększana o udział pozostałych wydatków w stawce (tj. o 36,21%). Indeksacji nie przeprowadza się, jeżeli nie nastąpiła zmiana minimalnej stawki godzinowej za pracę.

8. Zindeksowana stawka jest ogłaszana w komunikacie ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na stronie internetowej ministra i ma zastosowanie – co do zasady – do umów o dofinansowanie projektu zawartych na podstawie naborów ogłoszonych po dniu wydania komunikatu w sprawie zindeksowanej stawki. Zindeksowana stawka jednostkowa będzie mogła mieć zastosowanie również w projektach realizowanych, wieloletnich, pod warunkiem wyraźnego rozdzielenia części projektu rozliczanej według dotychczasowej i według zindeksowanej stawki.

   Rozwiązanie to będzie jednak możliwe do przyjęcia wyłącznie pod warunkiem uzyskania zgody IZ na zmianę wniosku o dofinansowanie projektu, przy czym wyższe koszty w projekcie będą mogły być pokryte w pierwszej kolejności z oszczędności Beneficjenta, a jeżeli nie zostaną one zidentyfikowane, poprzez zwiększenie budżetu projektu przez IZ, o ile ta będzie dysponować dostępną alokacją.